

## บทที่ 4 ผลการวิจัย

การบริหารจัดการขยะชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี มีปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะชุมชน ได้แก่ ขาดการรณรงค์และปลูกฝังจิตสำนึกในการบริหารจัดการขยะชุมชน ขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการขยะชุมชนตามหลักวิชาการ ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะชุมชน และขาดข้อบัญญัติตำบลในการบริหารจัดการขยะชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชน เพื่อสร้างรูปแบบการและพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี

ผลการวิจัยสามารถแยกออก 2 หัวข้อ ได้แก่

- 4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
- 4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

### 4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

4.1.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าอาวาสวัด และผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของ ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี สรุปผลการวิจัยดังนี้

4.1.1.1 ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) สรุปว่า คริวเรือนมีการคัดแยกประเภทขยะ แต่ยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ต้องการให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี เผยแพร่องค์ความรู้ในเรื่องของการคัดแยกขยะคริวเรือน และกำจัดสิ่งปฏิกูลตามหลักวิชาการ ขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารจัดการขยะ เช่น ขยะที่เกิดจากการจัดตลาดนัดในพื้นที่ที่มีการนำเอามาทิ้งบริเวณริมถนนหนทางส่งกลิ่นเหม็น ไม่มีผู้ได้รับผิดชอบต้องการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมการบริหารจัดการขยะของชุมชน และต้องการให้ออกข้อบัญญัติตำบลในการบริหารจัดการขยะชุมชนโดยมีโทษปรับ

4.1.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) มีการจัดถังขยะสาธารณะให้ตามพื้นที่ชุมชนอย่างเพียงพอทุกพื้นที่ชุมชน ยังไม่มีข้อบัญญัติตำบลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน

4.1.1.3 โรงเรียนบ้านเขาน้ำโจน (ครูและนักเรียน) สรุปว่า มีกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนคัดแยกขยะนำเอากลับมาใช้ใหม่ รวบรวมเพื่อขาย และเผาทำลายบางส่วน

4.1.1.4 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (นักวิชาการสาธารณสุข) สรุปว่า มีเตาเผาทำลายสำหรับขยะทั่วไป ขยะติดเชื้อจะนำส่งโรงพยาบาลประจำอำเภอเพื่อจัดการตามมาตรฐาน

4.1.1.5 วัดทุ่งนางาม (พระสงฆ์) สรุปว่า ไม่มีการคัดแยกขยะ เผาทำลายในหลุมดิน และที่เป็ดโล่ง

4.1.1.6 โรงงานอุตสาหกรรม (โรงงานผลิตแป้งจากมันสำปะหลัง) มีเตาเผาทำลายระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรฐานกรมโรงงาน

ผลจากการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการ ขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งนำเอามาเป็นโจทย์วิจัย ได้แก่ ขาดการรณรงค์และปลูกฝังจิตสำนึกในการบริหารจัดการขยะชุมชน ขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการขยะชุมชนตามหลักวิชาการ ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะชุมชน และขาดข้อบัญญัติตำบลในการบริหารจัดการขยะชุมชน

#### 4.1.2 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

ผลการวิจัยเอกสารจะนำมาสู่องค์ความรู้ในการสร้างรูปแบบและพัฒนาหลักสูตรกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี สรุปผลการวิจัยดังนี้

##### 4.1.2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน

1) วิธีการแห่งศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำเอาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการแห่งศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมาประยุกต์ใช้ได้ โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาฐานหลักในการนำทาง ขั้นตอนต่อไปใช้วิธีการของศาสตร์พระราชา คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยนำเอามาประยุกต์ใช้กับโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น โครงการธนาคารขยะที่เริ่มต้นภายในโรงเรียน เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่เยาวชนให้รู้จักคุณค่าของขยะที่สามารถคัดแยกออกเป็นประเภทต่างๆ และสามารถใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ หรือมีมูลค่า และเป็นการช่วยลดปัญหาขยะจากแหล่งกำเนิดได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งท้ายสุดผลลัพธ์ก็คือการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2) หลักธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำเอาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาประยุกต์ใช้ได้ เช่น กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีศักยภาพเพียงพอทั้งความพร้อมในด้านพื้นที่และงบประมาณ อาจพิจารณาขออนุญาตจัดสร้างโรงงาน กำจัดขยะหรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (Cluster) โดยอาจร่วมลงทุนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงหรือร่วมลงทุนกับภาคเอกชน ในการพิจารณาตัดสินใจดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำเอาหลักการสำคัญของหลักธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ ได้แก่ หลักนิติธรรมที่ประชาชนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการดังกล่าวก่อนการขออนุญาตมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ประชาชนและชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้การรับรองและคุ้มครอง รวมไปถึงหลักคุณธรรม ความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ทั้งนี้ หลักธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีย่อมมีเป้าหมายเพื่อการมีความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารจัดการองค์กร และวิธีการที่จะสร้างให้เกิดหลักธรรมาภิบาลขึ้นมาได้ คือ การมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบถูกต้องตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วม เป็นต้น

3) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำเอาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนมาประยุกต์ใช้ได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารจัดการ ชยะชุมชน เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการนำมาตราการและการปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะชุมชนให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เริ่มตั้งแต่การ คัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากต้นทาง การขนส่ง ไปจนถึงการกำจัดขยะมูลฝอยของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงการนำขยะมูลฝอยตกค้างไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการบริหารจัดการขยะชุมชนอาจใช้กลไกทางกฎหมายในรูปแบบของข้อบัญญัติ ท้องถิ่นจะเป็นมาตรการหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีวินัยในตนเอง และรู้จักรับผิดชอบต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น แต่การบริหารจัดการขยะชุมชนจะให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงฝ่ายเดียวคงไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะชุมชน มาตรการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมได้ เช่น โครงการสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการขยะชุมชนให้แก่ประชาชนในชุมชน โครงการรณรงค์สร้างวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในโรงเรียน รวมถึงการให้ข้อมูล การเปิดรับฟังความ

คิดเห็น ข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการต่างๆ ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรการที่เอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมได้ เช่น โครงการรับฝากคืนบรรจุกู้ (Deposit Refund) ในพื้นที่เอกชน เช่น ห้างสรรพสินค้า หรือพื้นที่สาธารณะ โครงการรณรงค์ของสถานประกอบการเอกชนในการลด ละ และเลิกการใช้ถุงพลาสติก กล่องโฟม โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม ในสถานที่ท่องเที่ยว ส่งเสริมเอกชนภาคการผลิตในการออกแบบและผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อายุการใช้งานนาน และสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ รวมถึงการร่วมทุนกับเอกชนดำเนินการระบบจัดการขยะมูลฝอย

ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระดับคุณภาพของการตัดสินใจในการบริหารจัดการขยะชุมชนได้ดีขึ้น เป็นการลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากประชาชนและเอกชนในชุมชนในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และสอดคล้องกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยที่กำหนดให้บุคคลและชุมชนมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มีสิทธิเข้าซื้อที่ดินเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และการพิจารณาข้อเสนอแนะนั้น ประชาชนต้องมีส่วนร่วม รวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

#### 4.1.2.2 นโยบาย แผนแม่บท ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน

1) ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ผลการวิจัยพบว่า ทำให้เกิดความเข้าใจในกรอบแนวคิดและสภาพปัญหาการบริหารจัดการขยะที่ถือว่าเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งประสบปัญหากฎหมายของหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาทางด้านกฎหมายที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการขยะที่ต้องมีการพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนากฎหมายนั้น ควรต้องใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อมมาเกี่ยวข้อง เช่น จัดให้มีระบบภาษีสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ภาษีการปล่อยมลพิษและภาษีเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กำหนดค่าธรรมเนียมการจัดการมลพิษและภาษีผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับปรุงระบบ โครงสร้างองค์กร กลไก กระบวนการยุติธรรม และกฎหมายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564 ผลการวิจัยพบว่า ทำให้เกิดความเข้าใจในกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ที่ยึดเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ใน

พ.ศ.2579 บนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเรื่องสิ่งแวดล้อมใช้ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เริ่มต้นจากครัวเรือน ชุมชน ตำบล การที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จะกระทำได้อาศัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจุดเริ่มต้น เพราะเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีบริการสาธารณสุขปลอดภัยแก่ชุมชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะการบริหารจัดการขยะชุมชน อาจกำหนดมาตรการ การรณรงค์ การให้ความรู้ การจัดให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วม ในส่วนเครื่องมือในการขับเคลื่อนอาจต้องออกกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาเสริม

### 3) แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564)

ผลการวิจัยพบว่า กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่กำกับดูแลให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำเอารูปแบบไปใช้ในการบริหารจัดการขยะชุมชนได้ดังต่อไปนี้

3.1) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของเป้าหมายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (พ.ศ. 2559 – 2564)เริ่มต้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอันดับแรก ซึ่งบ่งบอกถึงความสำคัญของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจุดเริ่มต้น เนื่องจากเป็นหน่วยงานของรัฐในรูปแบบการกระจายอำนาจที่มีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการจัดบริหารสาธารณะและสาธารณสุขปลอดภัยเพื่อบริการประชาชนให้มีสุขภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยที่ดี ดังนั้น การวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารจัดการขยะชุมชนจึงเริ่มที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้ใช้มาตรการการใช้น้อยการใช้ซ้ำ และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ ตามหลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม และการนำมาใช้ประโยชน์โดยแปรรูปผลิตภัณฑ์หรือปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการพูดถึงมาตรการทางกฎหมายที่ต้องกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพและมีเอกภาพ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนลำพังเพียงแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรของรัฐเพียงองค์กรเดียวอาจไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ยังได้ร่วมกันบูรณาการกับองค์กรของรัฐอื่น เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุขเพื่อผลักดันด้านนโยบายและกฎหมายให้เป็นรูปธรรม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณและการร่วมลงทุนกับภาคเอกชนด้วย

3.2) กรอบแนวคิดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการชุมชน ได้แก่

- 1) ใช้หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle)
- 2) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม (Cluster)
- 3) การนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปเป็นพลังงาน
- 4) ผลักดันให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัด
- 5) สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพหรือเอกชนเข้ามาบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม
- 6) กำหนดแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยเป็นการเฉพาะสำหรับพื้นที่ท่องเที่ยวและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
- 7) ปรับปรุงกฎหมาย ออกกฎระเบียบ รวมถึงมีปฏิบัติเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นำไปใช้ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย
- 8) กำหนดให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีส่วนร่วม สร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึก สร้างวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน
- 9) ให้ข้อมูลข่าวสารและสามารถเข้าร่วมรับรู้ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
- 10) ขยาย ความ รับผิดชอบ ของ ผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ซึ่งจะช่วยผลักดันให้ผู้ผลิตปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 11) สร้างระบบรวบรวมของเสียอันตรายชุมชนและระบบฝากคืนบรรจุภัณฑ์ (Deposit Refund) ในพื้นที่เอกชน เช่น ห้างสรรพสินค้า หรือพื้นที่สาธารณะ

3.3) มาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการชุมชน ได้แก่

- 1) สนับสนุนให้มีการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่บ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานบริการต่างๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว
- 2) สนับสนุนการเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 3) ส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเลือกใช้วัสดุที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- 4) เพิ่มศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัดดำเนินการเก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย รวมทั้งจัดให้มีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย

รวม (Cluster) โดยภาคเอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุน

5) ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย รวมทั้งเข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

6) สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนตั้งแต่ระดับเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตั้งแต่จากบ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่างๆ

7) พัฒนาองค์ความรู้รูปแบบเทคโนโลยีการบำบัด/กำจัดขยะมูลฝอยของเสียอันตรายรวมถึงวัสดุทดแทนวัสดุที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์และกำจัดยาก

8) พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

9) สร้างแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายโดยใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์และกลไกทางสังคม รวมทั้งสร้างตัวชี้วัดร่วม (Joint KPI)

3.4) การปฏิบัติที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการชุมชน ได้แก่

1) มาตรการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการชุมชน

1.1) สนับสนุนการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายนำกลับมาใช้ประโยชน์

1.2) สนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ซ้ำหรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้

1.3) สนับสนุนให้สถานี่ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา เป็นต้นแบบในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในหน่วยงาน รวมถึงการให้ภาคเอกชน

1.4) สนับสนุนการลดการใช้พลาสติกและโฟมหรือให้มีการมัดจำ คืนเงิน ขวด และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นขยะมูลฝอยในสถานที่ท่องเที่ยว

1.5) สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการลดคัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ เช่น การจัดตั้งธนาคารขยะ รีไซเคิลให้แก่เด็กและเยาวชน

1.6) สนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคบริการ (Green Procurement)

1.7) ส่งเสริมภาคการผลิตในการออกแบบ/ผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมใช้ซ้ำได้หลายครั้ง

1.8) สนับสนุนภาคเอกชน/ผู้ประกอบการปรับปรุงกระบวนการผลิต เพื่อลดหรือป้องกันการเกิดของเสียจากกระบวนการผลิต

1.9) การพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนของเสีย (Waste Exchange System) โดยการคัดแยกและนำของเสียจากกระบวนการผลิตระหว่างโรงงานอุตสาหกรรมไปใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตของโรงงานอื่น นำไปใช้ซ้ำหรือแปรรูปใช้ใหม่

2) การเพิ่มศักยภาพการจัดเก็บและขนส่ง ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการชุมชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพสามารถนำเอารูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรไปใช้ โดยอาจเป็นการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐกับเอกชน รวมถึงความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการคัดแยก ขยะมูลฝอยการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขนขยะมูลฝอยเพื่อบังคับใช้ในพื้นที่ของตนเองให้เหมาะสม

3) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย ควรจัดการและกำจัดให้หมดเป็นประจำวัน จัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (Cluster) การรวมกลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงกัน เพื่อสร้างระบบจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน เนื่องจากการรวมกลุ่มพื้นที่ดำเนินการร่วมกัน โดยใช้สถานที่และอุปกรณ์ร่วมกัน ลดปัญหาข้อจำกัดเรื่องการจัดหาพื้นที่ บุคลากร ทำให้ประหยัดงบประมาณ

4.1.2.3 ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน

สถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย พ.ศ. 2559 ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2559 พบว่ามีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในประเทศไทย 27.06 ล้านตัน ซึ่งคิดเป็นอัตราการเกิดขยะมูลฝอยที่ 1.14 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน จากการสำรวจข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย พ.ศ. 2559 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 4,711 แห่ง และที่ไม่มีการให้บริการเก็บ ขนขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 3,066 แห่ง ในส่วนของพื้นที่วิจัย องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี สามารถนำเอาข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย พ.ศ. 2559 มาวิเคราะห์ถึงศักยภาพและรูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชนที่เหมาะสมกับเขตพื้นที่ได้ดังต่อไปนี้

1) จังหวัดอุทัยธานี มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้องอยู่ในลำดับที่ 70 จำนวน 1,296 ตัน



2) จังหวัดอุทัยธานี มีลำดับวิกฤตด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย อยู่ในลำดับที่ 64 จำนวน 18.64

3) จังหวัดอุทัยธานี มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการแปรรูป ขยะมูลฝอยโดยการคัดแยกเพื่อผลิตเชื้อเพลิง (RDF) อยู่ในลำดับที่ 41 หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ เทศบาลเมืองอุทัยธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

4) จังหวัดอุทัยธานี มีพื้นที่เหมาะสมเป็นศูนย์รวบรวม ของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัดอยู่ในลำดับที่ 16 หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ เทศบาลเมืองอุทัยธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

#### 4.1.2.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน

1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ ที่จะเข้าร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะของชุมชน กิจกรรมใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการและอาจกระทบต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงต้องศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนก่อน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ หลักธรรมาภิบาล และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เมื่อมีการตราข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน

2) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ผลการวิจัยพบว่า ในเรื่องของขยะมูลฝอยได้มีการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการ

3) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการบริหารจัดการขยะชุมชน เช่น การออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์การจัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดวิธีการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดการจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะ การปฏิบัติหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นในการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูล และมูลฝอยตามที่สาธารณะและสถานสาธารณะให้เพียงพอและถูกสุลักษณะ โฆษณาให้ประชาชนได้ทราบถึง

หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้โดยเคร่งครัด ตักเตือนผู้กระทำความผิด หรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำตักเตือนและดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

4) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะที่หลากหลายและกำหนดรวมถึงการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูลโดยชัดเจน

5) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

#### 4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ผลจากการลงพื้นที่วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยและทีมศึกษานิเทศศาสตร์เป็นผู้ลงพื้นที่วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จาก 12 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน ประกอบด้วย บ้านดินแดง บ้านห้วยโศก บ้านชายเขา บ้านนิคมสามัคคี บ้านเขาน้ำโจน บ้านหนองผักบุ้ง บ้านน้ำวัง บ้านทุ่งนางาม บ้านบึงฝาง บ้านศรีบุญเรือง บ้านประชาสุขสรรค์ และบ้านทุ่งเศรษฐี เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี สรุปผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 8 สรุปผลผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 1-7

#### ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

##### 1. เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	38	38
หญิง	62	62

รวม	100	100
-----	-----	-----

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย

## 2. อายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	4	4
20 – 30 ปี	14	14
31 – 40 ปี	8	8
41 – 50 ปี	23	23
51 – 60 ปี	26	26
มากกว่า 61 ปี ขึ้นไป	25	25
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 51 - 60 ปี รองลงมา มีอายุ 41 - 50 ปี

## 3. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	1
ประถมศึกษา	64	64
มัธยมต้น	10	10
มัธยมปลาย/ปวช.	17	17
อนุปริญญา/ปวส.	3	3
ปริญญาตรี	3	3
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
อื่นๆ	0	0
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

## 4. อาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	35	35
รับจ้างทั่วไป	20	20
รับราชการ	2	2
พนักงาน/ลูกจ้าง	3	3
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	30	30
อื่นๆ (ระบุ)	10	10
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

## 5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	30	30
5,000 - 10,000 บาท	48	48
10,001 - 15,000 บาท	12	12
มากกว่า 15,000 บาท	12	12
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท รองลงมามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท

## 6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

สมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
1 - 2 คน	31	31
3 - 4 คน	39	39
5 - 6 คน	22	22
มากกว่า 6 คน	8	8
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 3 - 4 คน  
รองลงมามีสมาชิก 1 - 2 คน

#### 7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5 ปี	9	9
6 - 10 ปี	4	4
11 - 15 ปี	3	3
16 - 20 ปี	8	8
21 ปีขึ้นไป	76	76
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชน 21 ปีขึ้นไป  
รองลงมาอาศัยอยู่ในชุมชน 1 - 5 ปี

สรุปผล ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามดังตารางต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ยสูงสุด
1. เพศ	หญิง
2. อายุ	51 - 60 ปี
3. ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา
4. อาชีพ	เกษตรกร
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	5,000 - 10,000 บาท
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	3 - 4 คน
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	21 ปี ขึ้นไป

#### ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชน

1. ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านเป็นขยะประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1.1 จำนวนเฉลี่ยต่อวันของขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เศษเปลือกผลไม้ มูลสัตว์ เศษใบไม้ เศษกิ่งไม้

จำนวนเฉลี่ยต่อวัน	จำนวนความถี่	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 กิโลกรัม	60	60
1 - 2 กิโลกรัม	35	35
3 - 5 กิโลกรัม	2	2
มากกว่า 5 กิโลกรัม	3	3
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนน้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน รองลงมา 1 - 2 กิโลกรัมต่อวัน

1.2 จำนวนเฉลี่ยต่อวันของขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก กระจบองเครื่องดื่ม ขวดแก้ว ฝาอลูมิเนียม เศษเหล็ก เศษแก้ว เศษกระดาษ กล่องกระดาษ ลังกระดาษ

จำนวนเฉลี่ยต่อวัน	จำนวนความถี่	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ชิ้น	43	43
6 - 10 ชิ้น	51	51
11 - 20 ชิ้น	3	3
มากกว่า 20 ชิ้น	3	3
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปริมาณ 6 - 10 ชิ้นต่อวัน รองลงมาน้อยกว่า 5 ชิ้นต่อวัน

1.3 จำนวนเฉลี่ยต่อวันของขยะทั่วไป ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติก ซองขนมขบเคี้ยว กล่องนม แก้วพลาสติก กล่องโฟม ซ้อนพลาสติก หลอดดูดน้ำ

จำนวนเฉลี่ยต่อวัน	จำนวนความถี่	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ชิ้น	65	65
11 - 20 ชิ้น	32	32

21 - 30 ชั้น	1	1
มากกว่า 30 ชั้น	2	2
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปริมาณขยะทั่วไปน้อยกว่า 10 ชั้นต่อวัน รองลงมา 11 - 20 ชั้นต่อวัน

1.4 จำนวนเฉลี่ยต่อสัปดาห์ของขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ กระจก สเปรย์ หลอดไฟ ขวดสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขวดยาฆ่าแมลง ถังปุ๋ยเคมี ชิ้นส่วนอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์

จำนวนเฉลี่ยต่อสัปดาห์	จำนวนความถี่	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ชั้น	70	70
6 - 10 ชั้น	28	28
11 - 20 ชั้น	2	2
มากกว่า 20 ชั้น	0	0
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปริมาณขยะอันตรายน้อยกว่า 5 ชั้นต่อวัน รองลงมา 6 - 10 ชั้นต่อวัน

2. ท่านมีวิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นในครัวเรือนของท่านโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

2.1 ประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เศษเปลือกผลไม้ มูลสัตว์ เศษใบไม้ เศษกิ่งไม้

หัวข้อ	จำนวนความถี่	ร้อยละ
ฝังกลบ	22	19.8
ทำปุ๋ยหมัก	14	12.6
เผา	33	29.7
กองทิ้งบริเวณบ้าน	13	11.7
ทิ้งลงถังขยะของ อบต.	4	3.6

ทิ้งลงแหล่งน้ำ	0	0
อื่นๆ	25	22.5
รวม	111	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จัดการขยะด้วยการเผา รองลงมาอื่นๆ (เป็นอาหารสัตว์)

## 2.2 ประเภทขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก กระป๋องเครื่องดื่ม ขวดแก้ว ฝา อลูมิเนียม เศษเหล็ก เศษแก้ว เศษกระดาษ ก่อ่งกระดาษ ลังกระดาษ

หัวข้อ	จำนวนความถี่	ร้อยละ
ฝังกลบ	1	0.9
เก็บไว้ใช้ประโยชน์ ในครัวเรือน	9	8.1
เผา	80	70.1
กองทิ้งบริเวณบ้าน	12	10.8
ทิ้งลงถังขยะของ อบต.	2	1.8
ทิ้งลงแหล่งน้ำ	0	0
กองทิ้งบริเวณบ้าน	0	0
อื่นๆ	7	6.3
รวม	111	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จัดการขยะด้วยการเผา รองลงมากองทิ้งบริเวณบ้าน

## 2.3 ประเภทขยะทั่วไป ท่อพลาสติกใส่ขนม ถูพลาสติก ซองขนมขบเคี้ยว ก่อ่งนม แก้วพลาสติก ก่อ่งโฟม ซ้อนพลาสติก หลอดดูดน้ำ

หัวข้อ	จำนวนความถี่	ร้อยละ
ฝังกลบ	0	0
เก็บไว้ใช้ประโยชน์ ในครัวเรือน	8	4.5
เผา	79	44.1
กองทิ้งบริเวณบ้าน	91	50.8
ทิ้งลงถังขยะของอบต.	0	0



ทิ้งลงแหล่งน้ำ	0	0
กองทิ้งบริเวณบ้าน	1	0.6
อื่นๆ	0	0
รวม	179	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จัดการขยะด้วยการกองทิ้งไว้บริเวณบ้าน รองลงมาเผา

2.4 ประเภทขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ กระจกสเปร์ย หลอดไฟ ขวดสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขวดยาฆ่าแมลง ถังปุ๋ยเคมี ชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

หัวข้อ	จำนวนความถี่	ร้อยละ
ฝังกลบ	16	14.5
เก็บไว้ใช้ประโยชน์ในครัวเรือน	4	3.6
เผา	60	54.5
กองทิ้งบริเวณบ้าน	4	3.6
ทิ้งลงถังขยะของ อบต.	20	18.1
ทิ้งลงแหล่งน้ำ	0	0
กองทิ้งบริเวณบ้าน	1	0.9
อื่นๆ	5	4.5
รวม	110	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จัดการขยะด้วยการเผา รองลงมาทิ้งลงถังขยะของ อบต.

### 3. ท่านคิดว่าถังรองรับขยะในชุมชนของท่านมีความเหมาะสมหรือไม่

#### 3.1 เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม	47	47
ไม่เหมาะสม	53	53
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าถังรองรับขยะในชุมชนของท่านไม่เหมาะสม รองลงมาคิดว่าเหมาะสม

### 3.2 ไม่เหมาะสมเพราะอะไร

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
มีการรั่วซึม	1	1.9
ไม่มีฝาปิดมิดชิด	2	3.8
มีจำนวนและขนาดไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะ	42	79.2
ไม่มีถังรองรับแยกตามประเภทของขยะ	6	11.3
อื่นๆ	2	3.8
รวม	53	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าไม่เหมาะสม เพราะมีจำนวนและขนาดไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะ รองลงมาไม่มีถังรองรับแยกตามประเภทของขยะ

สรุปผล ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนดังตารางต่อไปนี้

สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชน	ค่าเฉลี่ยสูงสุด
1. ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านเป็นขยะประเภทใด	1.1 จำนวนเฉลี่ยต่อวันของขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เศษเปลือกผลไม้มูลสัตว์ เศษใบไม้ เศษกิ่งไม้ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม ต่อวัน
	1.2 จำนวนเฉลี่ยต่อวันของขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก กระจงเครื่องดื่ม ขวดแก้ว ฝาอลูมิเนียม เศษเหล็ก เศษแก้ว เศษกระดาษ กลังกระดาษ ลังกระดาษน้อยกว่า 5 ชิ้น ต่อวัน
	1.3 จำนวนเฉลี่ยต่อวันของขยะทั่วไป ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติก ซองขนมขบเคี้ยว กลังนม แก้วพลาสติก กลังโฟม ซ้อนพลาสติก หลอดดูดน้ำ น้อยกว่า 10 ชิ้น ต่อวัน

	1.4 จำนวนเฉลี่ยต่อวันของขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ กระจกสเปร์ย์ หลอดไฟ ขวดสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขวดยาฆ่าแมลง ถังปุ๋ยเคมี ขึ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ <b>น้อยกว่า 5 ชิ้น ต่อวัน</b>
2. ท่านมีวิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นในครัวเรือนของท่านโดยวิธีใด	2.1 ประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เศษเปลือกผลไม้ มูลสัตว์ เศษใบไม้ เศษกิ่งไม้ <b>ใช้วิธีการเผา</b>
	2.2 ประเภทขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก กระจกเครื่องดื่ม ขวดแก้ว ฝาอลูมิเนียม เศษเหล็ก เศษแก้ว เศษกระดาษ กล่องกระดาษ ลังกระดาษ <b>ใช้วิธีการเผา</b>
	2.3 ประเภทขยะทั่วไป ห่อพลาสติกใสขนม ถังพลาสติก ขงขนมขบเคี้ยว กล่องนม แก้วพลาสติก กล่องโฟม ซ้อนพลาสติก หลอดดูดน้ำ <b>ใช้วิธีทิ้งทั้งบริเวณบ้าน</b>
	2.4 ประเภทขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ กระจกสเปร์ย์ หลอดไฟ ขวดสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขวดยาฆ่าแมลงถังปุ๋ยเคมี ขึ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ <b>ใช้วิธีการเผา</b>
3. ท่านคิดว่าถังรองรับขยะในชุมชนของท่านมีความเหมาะสมหรือไม่	3.1 ไม่เหมาะสม
	3.2 มีจำนวนและขนาดไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะ

### ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

#### 1. ขยะมูลฝอยจำพวกเศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้สามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	81	81
ไม่ใช่	19	19
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

2. ในครัวเรือนควรมีถังขยะขนาดใหญ่เพื่อรองรับขยะได้ทั้งหมด และสามารถเก็บได้เป็นเวลาหลายวัน เมื่อเต็มแล้วจึงนำไปกำจัด

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	85	85
ไม่ใช่	15	15
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

3. การลดปริมาณขยะมูลฝอยสามารถทำได้โดยนำขยะทุกชนิดที่มีอยู่ในบริเวณบ้านไปทิ้งลงถังขยะ และปล่อยให้เจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้นำไปกำจัด

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	80	80
ไม่ใช่	20	20
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

4. การจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ การคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดก่อนการทิ้ง

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	91	91
ไม่ใช่	9	9
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

5. การคัดแยกประเภทของขยะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับผู้ประชาชนในชุมชน

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	71	71
ไม่ใช่	29	29

รวม	100	100
-----	-----	-----

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

6. ขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ควรใส่ถุงพลาสติกแล้วนำไปทิ้งร่วมกับขยะทั่วไปในถังขยะของชุมชน

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	91	91
ไม่ใช่	9	9
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

7. ขยะมูลฝอยประเภทโฟม ถุงพลาสติก จัดเป็นขยะประเภทขยะทั่วไป

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	92	92
ไม่ใช่	8	8
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

8. ขยะมูลฝอยประเภทโฟม ถุงพลาสติก สามารถกำจัดโดยการเผาได้เองในบริเวณบ้าน เนื่องจากสะดวกและเป็นการช่วยลดปริมาณถังขยะลงได้อย่างรวดเร็ว

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	93	93
ไม่ใช่	7	7
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

9. ขวดน้ำพลาสติกแบบใส สามารถนำมาแปรรูปใช้ใหม่ได้

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	93	93
ไม่ใช่	7	7
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

10. ถังรองรับขยะมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาลต้องมีฝาปิดมิดชิด ไม่รั่วซึม และสามารถทำความสะอาดได้ง่าย

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	84	84
ไม่ใช่	16	16
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

11. แบตเตอรี่รถยนต์ หลอดไฟ ถ่านไฟฉายที่หมดอายุแล้ว ไม่ควรนำไปทิ้งร่วมกับขยะประเภทอื่นๆ

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	89	89
ไม่ใช่	11	11
รวม	100	100

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

12. การเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งแจ้งเป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	78	78
ไม่ใช่	12	12
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

**13. กระดาษที่ใช้แล้วสามารถนำกลับมาทำเป็นกระดาษใช้ใหม่ได้**

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	92	92
ไม่ใช่	8	8
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

**14. เศษแก้วแตกสามารถนำไปหลอมเพื่อทำขวดใหม่ได้**

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	80	80
ไม่ใช่	20	20
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

**15. ขยะมูลฝอยประเภทถ่านไฟฉาย หลอดไฟเก่า กระจ่างสเปร์ยต่างๆ สามารถทำลายทิ้งได้เอง โดยการนำไปเผาในบริเวณบ้าน**

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	76	76
ไม่ใช่	24	24
รวม	100	100

จากตารางสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าใช่ รองลงมาไม่ใช่

สรุปผล ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน  
ดังตารางต่อไปนี้

ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับ การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	ค่าเฉลี่ยสูงสุด
1. ขยะมูลฝอยจำพวกเศษอาหาร เศษผัก เปลือก ผลไม้สามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้	ใช่
2. ในครัวเรือนควรมีถังขยะขนาดใหญ่เพื่อรองรับขยะ ได้ทั้งหมด และสามารถเก็บได้เป็นเวลาหลายวัน เมื่อ เต็มแล้วจึงนำไปกำจัด	ใช่
3. การลดปริมาณขยะมูลฝอยสามารถทำได้โดยนำ ขยะทุกชนิดที่มีอยู่ในบริเวณบ้านไปทิ้งลงถังขยะ และ ปล่อยให้เจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้นำไปกำจัด	ใช่
4. การจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดก่อนการทิ้ง	ใช่
5. การคัดแยกประเภทของขยะเป็นหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับประชาชนใน ชุมชน	ใช่
6. ขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ควรใส่ถุงพลาสติกแล้วนำไปทิ้งร่วมกับ ขยะทั่วไปในถังขยะของชุมชน	ใช่
7. ขยะมูลฝอยประเภทโฟม ถุงพลาสติก จัดเป็นขยะ ประเภทขยะทั่วไป	ใช่
8. ขยะมูลฝอยประเภทโฟม ถุงพลาสติก สามารถ กำจัดโดยการเผาได้เองในบริเวณบ้าน เนื่องจาก สะดวกและเป็นการช่วยลดปริมาณถังขยะลงได้อย่าง รวดเร็ว	ใช่
9. ขวดน้ำพลาสติกแบบใส สามารถนำมาแปรรูปใช้ ใหม่ได้	ใช่
10. ถังรองรับขยะมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาลต้องมีฝา ปิดมิดชิด ไม้รั่วซึม และสามารถทำความสะอาดได้ง่าย	ใช่
11. แบตเตอรี่รถยนต์ หลอดไฟ ถ่านไฟฉายที่ หมดอายุแล้ว ไม่ควรนำไปทิ้งร่วมกับขยะประเภท อื่นๆ	ใช่
12. การเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งแจ้งเป็นอันตรายต่อ	ใช่



มนุษย์และสิ่งแวดล้อม	
13. กระจกที่ใช้แล้วสามารถนำกลับมาทำเป็นกระจกใช้ใหม่ได้	ใช่
14. เศษแก้วแตกสามารถนำไปหลอมเพื่อทำขวดใหม่ได้	ใช่
15. ขยะมูลฝอยประเภทถ่านไฟฉาย หลอดไฟเก่า กระจกเปราะต่างๆ สามารถทำลายทิ้งได้เอง โดยการนำไปเผาในบริเวณบ้าน	ใช่